

הארת השבת

אמרים פנינים וסיפורים על פרשת השבוע

פרשת פנחס

תשפ"ו

גיליון 318

א לעבטיגער שפּת

מאת הרב יהודה צבי שפירא

פנחס של צדיקים

לטוב, והם כולם בשלמותם ובמלאותם, שהיו בעצמו מספר בני ישראל, שהם ששים ריבוא בשלמות ולא נפקד מהם איש - כי שמו מעיד עליהם שכולם מושרשים וכוללים באותיות התורה, שנצטרפו כולם לטוב על ידי פנחס - בכוח משה".

בפרישיתנו אנו לומדים מגודל כוחם של צדיקים, בהמשכת חיים מהבורא, ולהיות לעור לעם ישראל להתגבר על היצר מחד, ולהתקרבות לה' מאידך. בתחילת הפרשה אנו מוצאים את סיפורו של פנחס שהשיב את חמתו מעל בני ישראל.

וכך ממשיך זאת המדרש (במדבר כ" כ"ד): משל למלך שהיה עובר וסיעה של נערים עומדים וקולל אחד מהן את המלך. נתמלא המלך עליהם חמה, בא תושב אחד שהיה ביניהם ונתן משטר (עונש-מכה) אחד לאותו שקילל את המלך, מיד שכחה חמתו של מלך. והנמשל אומר המדרש: כך מי גרם להקב"ה שתשוב חמתו ולא נתכלו כל ישראל? הוי אומר זה פנחס, לקיים מה שנאמר (משלי טו יד): 'חמת מלך מלאכי מות ואיש חכם יכפרנה'.

נצטרפו לטובה ע"י פנחס בכוחו של משה

בהמשך הפרשה; לאחר המגפה - ציווה הקב"ה למשה ואלעזר הכהן: 'שאו את ראש כל עדת בני ישראל - שימנו את בני ישראל'.

בתחילת מספרם כתוב: "בני ראובן חנוך משפחת החנוכי, לפלוא משפחת הפלואי" - וכן כלל שבטי ישראל שהוסיפו אות: ה"יא בתחילתן ואת: יו"ד בסופן. ובדברי רש"י על כך: לפיכך הטיל הקב"ה שמו עליהם, לומר: מעיד אני שמי עליהם, שהם בני אבותיהם, וזה הוא שמפורש על ידי דוד ישבטי י"ה עדות לישראל, השם הזה י"ה - מעיד עליהם.

בליקוטי הלכות (הודאה ה"ב) מחבר את מעשה פנחס, ולאחמ"כ ציווה מספרים של בני ישראל - כששם ה' בשמם - בגודל כוחם של צדיקים, והשפעתם לבני ישראל: "כי באהבתו ובחמלתו, הוא שולח לנו בכל דור 'צדיקים אמתיים' כאלו, שיש כוח בקדושתם להגביר ההבלים דקדושה שנעשין מכיסופים טובים - על ההבלים דס"א שנעשה מכיסופים להיפך. ועיקר המחלמה הזאת זכה פנחס, בכוחו של משה לחוס מלחמה זאת כנגד עצת בלעם הרשע, עד שזכה בקדושתו להגביר ההבלים דקדושה ולצרף אותיות התורה לטוב".

ובהמשך ממשיך להסביר, בכוחו של פנחס; שזה נמשך על ידי שצירף האותיות לטוב - וכמובא ב"זוהר" על הפסוק: "ויקח רמח בידיו", שראה את האות: מ' - שהייתה משוטטת ורוצה להצטרף אל אותיות: ו' ו' - וכך יהיה שם: 'מות' ח"ו. ופנחס בכוחו לקח את המ"ם, וצירף אותה לאותיות שמו 'פנחס' שגימטריא: ר"ח, ובעוד אות מ' - זה נעשה "ר"מח", ובזה התגבר כנגד. ולכך, מסביר רבי נתן; ונסמך לזה מספר בני ישראל - והוסיף לכל אחד מישראל: ה"א ויו"ד משמו, כי הצדיק בגודל קדושתו בקדושת הברית ממשיך מקדושה זו על כלל ישראל, בבחינת: 'ועמך כלם צדיקים'. כי בכל אחד מישראל יש בחינת קדושת הברית על ידי שנימול כמוובא בדברי רבינו, וגם על פי רוב נמצאים עוד כמה נקודות טובות של קדושה אצל כל אחד מישראל, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל על הפסוק: 'סוּגָה בְּשׁוֹשְׁנֵיהֶּם'. ועיקר הכוח להתגבר כנגד מה שצריך להתגבר ממשכיכם בכוח הצדיקים הקדושים.

וממשיך מוהר"י וכתוב: 'זוה מה שציווה למנותם אז, כי ששים ריבוא נפשות ישראל הם כנגד ששים ריבוא אותיות התורה, ועל כן אחר מעשה פנחס שקידש השם בשוטים, ציווה למנותם, להורות שהתגבר צדקת הצדיקים שבדור - בכוח משה רבינו, עד שנצטרפו כל ששים ריבוא אותיות התורה

סולם חזק ויציב

הבה ונתבונן בכוחם של צדיקים; האדם אשר צריך להעלות חפצים על גג ביתו, הדרך להעלותם אינו ע"י טיפוס וכיוצא בהן, אלא הוא מביא סולם, ודרכו מעלה את חפציו אל הגג. כאותו דבר; כשנצרך להגביה ולהעלות מעמקי הבור דברים הנצרכים לו, הוא מוריד 'סולם' לעומקו של בור - ודרך סולם זה מעלה את מה שלבו חפץ. אך גם זאת מובן וברור - ככל שהבור עמוק יותר - כן צריכים שהסולם יהא חזק ואמין ביותר להצליח במשימתו.

כן הוא הדבר, אומר מוהר"י (ליק"ה נויקין ה כה): בעבודתו של הצדיק ברוחניות: "שהנפשות הנפולות נפלו וירדו מאוד מאוד בבחינת: 'ותרד פלאים' בפרט עכשיו בסוף הגלות המר הזה, שהצר עומד ומסית למה שמסית, בכמה וכמה תאוות בהתגברות עצום - ע"כ צריך העוסק בתיקונם והמשדל בהצלחתם, להעמיד בחינת סולם בריא וחזק מאד, שלא ייפול הנופל ממנו.

וע"כ 'סולם' בגימטריא: 'סיני' כמובא. כי כל עלייתם הוא ע"י התורה שניתנה ב'סיני', כי בשביל זה ניתנה התורה בהר סיני, שהוא הר השפל והנמוך, כמו שאמרו חכמינו - להורות שהצדיק שהוא בחינת סיני, שהוא בחינת שפלות - ע"י שהוא משפיל ומוריד את עצמו בתכלית השפלות, ומגלגל עצמו בכל מיני רש וטוט - בשביל להעלות את הנפשות הנפולות מעמקי תהום רבה, לחזקם בכל מיני התחזקות, ולהושיבם בכל מיני מטעמים המשיבים את הנפש עד שישארו על עמדם בקדושה לנצח".

מחברים בין שמים לארץ

אכן כן גדול הוא כוחם של צדיקים - בתורתם ובעצתם אפשר להתעלות לשמי רום. הם אשר ממשכים קדושה בעולם. בזכותם התקיים: 'ולא כלייתי את בני ישראל - בקנאתי', מקנאים הם לרח הקדושה. אך יחד עם זאת - הם ממשכים תקוה לכל אחד ואחד. גם לחלושי הכוח, לכל אחד ואחד באשר הוא לבלי ישאר בבור אשר כרה ונפל לשם. הם מעמידים סולם להעלות דברים כלפי מעלה, להתרומם ולהתעלות, מצביים סולם לתוך עמקי הבור, להעלות משם אלו שנפלו לשם וקשה להם לצאת לבדם. וכדברי המדרש (מד"ר שה"ש ה א): צדיקים מורידים ומגלים את השכינה לתוך העולם.

שירת הפרשה

לְמַדִּים אֲנִי מִהַפְרָשָׁה בְּגִדְל פִּנְחָס שֶׁל צְדִיקִים לְמַתְק חֲרוֹן אַף - גַּם אִם נִדְקָה פְּהַרְרִים.

חַמַּת מְלֶךְ מְלֹאכֵי מוֹת וְאִישׁ חָכֵם יִכְפָּרְנָה פְּנִיחָס הַשֵּׁיב אֶת חֲרוֹן אַפּוֹ - שֶׁלֹּא הִקְהָה פְּלִיָּה.

בְּכֹל דּוֹר נִשְׁלַחִים לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל אֵלֶּוּ הַצְּדִיקִים. הַמְּמַשְׁכִּימִים בְּצַדִּיקְתָּם חֲסִדִּים וְרַחֲמִים.

גַּם לְפָרֵט וְגַם לְכָלֵל מְמַשְׁכִּימִים דְּבַר יִשׁוּעָה וְלֹא פְלִיטֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְיָתִי בְּזוֹכְתָם הַרְבֵּה.

פניני פרשה

"פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתו"

ע"פ המובא ב'ליקוטי מוהר"ן' (תורה י"ח): "כשאדם בא לכלל כעס, לא יפעל כבעסו שום אכזריות, ואדרבה ימתיק הכעס ברחמנות, בבחינת: ברוגז רחם תזכור, וע"ז נעשה עטרה לענווים". וזהו אפ"ל, בדיוקו של קרא: 'פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן' - דיוקו של אהרן - מידת החסד והרחמים. המתיק את הכעס: 'השיב את חמתו - המתקת הכעס בחסד וברחמים.

ובהמשך: 'הנני נותן לו את בריתי שלום' - דהא שלום נמשך ממידת הענווה, כפי הענווה כן הוא השלום (ועיי' בליקוטי מוהר"ן י"ד). וכן הוא במדרש (שהש"ר ב' טז): 'אליהו לא הטריח לעולם בריה' - דהוה גם מראה על מידת הענווה. וזהו, ע"י המתקת הכעס - זוכים לענווה - כמובא בתורה זו.

"ולא כלייתי את בני ישראל בקנאתי" (כ"ה י"א): אפ"ל; 'אליהו הנביא' בגמטריא: 'מאה ועשרים' - הרומאים לחי"ם - כמנני ימי שנות האדם, והא אליהו הנביא המשיך חיים כשהסיר חרון אף ה'. ופנחס הוא אליהו.

"ולא כלייתי את בני ישראל בקנאתי" (כ"ה י"א): ראשי תיבות של: 'ולא כלייתי א'ת בני ישראל ב'קנאתי הם ארבעים ושתים (עם הכולל). ואפ"ל בהקדם ע"פ המובא: 'ארבעים ושתים אזכרות בתפילין של יד ושל ראש'. (רמב"ם ה"ל תפילין. הקדמת ת"י). והא תפילין מכריע את בני"ל לכף זכות, וכמובא (שו"ת או"ח ל"ז): 'וכתב הרא"ש שאם זהיר בתפילין כף זכות מברעתו. ואם פשע בהם כף חובה מברעתו. שאין לך גדול במצות עשה יותר מתפילין - וזהו הנרמז כאן בפסוק: 'ולא כלייתי את בני ישראל בקנאתי' - שתפילין מכריעו לכף זכות.

"בקנאו את קנאתי בתוכם" (כ"ה י"א) הכתוב מדגיש 'בתוכם' - שעבודת הצדיק הוא בתוך כלל ישראל, עימם יחד להעלותם אפילו כשהם רחוקים, וכמובא ב'ליקוטי מוהר"ן' (א"י): שהצדיקים הגדולים במעלה, מעלים אפילו את הנפשות הפגומות מאוד בבחינת עיבור ומחדשם לטובה.

"הנני נותן לו את בריתי שלום" (כ"ה י"ב): 'בריתי' - ברייתו של הקב"ה כביכול, וכמובא ב'תיקוני זוהר' (ת"י כ"ב ובהקדמה י"א): 'שמאן דמשקו בברית מילה, הוא משקו בחותמתא ומלשא דאיהו רשים ביה'. וכן מובא באריכות בדברי הזוהר (ח"א סט. ועוד) שזה פגם בשכינה בעצמה. ומידה טובה מרובה; שבכוח שמירת הברית ממשכים את השפע מהקב"ה בעצמו כביכול, וכמובא בדבריהם (קידושין ל"ט): 'כל הבא דבר ערוה לידו וניצל הימנו עושין לו נס', וכן הוא בזוהר (ח"א קס"ג. ר"י ג'): שהנוטר ברית השכינה מזדווגת לו. ובליקוטי מוהר"ן (ל"א): שכל הנהגות הגלגלים, וכל הנהגת העולם וכל הברכות והשפעות והשפעות הכל תלויה בשמירת הברית. שבכוח הקדושה מתחברים 'לברית' - להקב"ה בעצמו כביכול - ובהנהגה מעל דרך הטבע.

הַמִּשְׁךְ הַיָּמִינִי הַפְּרָשָׁה

סיפורים מאירים

סיפורי פרשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב ותלמידיו ז"ע

"ונאספת אל עמך גם אתה" (במדבר כז יג)

פטרותו והסתלקותו של החסיד רבי לוי יצחק בנדר

השמועות על מצבו הקשה של החסיד רבי לוי יצחק בנדר – ממנהיגי העדה ומעתיקי השמועה, פטו בכל ריכוזי חסידי ברסלב, והציבור החלו להרבות בתפילות ותחנונים לפני בורא כל עולמים, וישאיר לפליטה זה האיש משיירי כנסת הגדולה ובל ישאיר את חסידי ברסלב כצאן אשר אין להם רועה.

בעת שכבו ביומו האחרון על מיטתו בישוב הדעת מופלגת, עלתה מחשבות מעוררות: הנה נמצא כאן האדם הגדול בענקים שעבר כל מאורעות התקופה הקשה ברוסיה הקומוניסטית, השליך נפשו מנגד לעורר לכלליות אישי ברוסיה ברוחניות ובגשמיות במסירות נפש של ממש עד שכמעט נידון למיתו וכחוט השערה ניצל מכך. בהמשך, עלה לארץ הקודש וביסס והפיח רוח חיים מחודשת בחסידות ברסלב ותקומתה. מעורבותו האישית ברוב רובה של כלל הפעילות והעשייה למען ענינו של רבינו מקטן ועד גדול, על פי דבריו ישק כל דבר. והנה כעת הוא מוטל על ערש דווי. כמה כאב מחד מחזה זה, אך מאידך קיננה גם הקנאת סופרים על מה שהספיק וזכה לחטוף ולעשות בימי חלדו - כל כך הרבה טוב...

השעות נוקפות והמצב מחמיר מרגע לרגע. השמש נוטה לשקוע וצללי הערב מעיבים על רוחם של חסידי ברסלב. הלילה של ליל כ"ב תמוז פורשת את כנפיה השחורים. הלבבות נצטבים. כולם חשים שהנה אותו חסיד מיוחד ממעתיקי השמועה הולך לסיים את תפקידו עלי אדמות, הנה מתקרבים הרגעים שכ"כ רוצים לדחותם ולהעלים עין מהם, אך מאת ה' היא זאת והם מתקרבים ובהים.

קשה מאוד לתאר עלי כתב את ההרגשים, ההתעוררות והמחשבות על דקותיו ורגעיו האחרונים טרם עלייתו לעולם שכולו טוב. אף אם נדמה ששלוותו של רבי לוי יצחק וישוב דעתו מפיגים במעט את הפחד ומשרים רוגע, אך מרגע לרגע מתחזרת האמת הכואבת. המקורבים, התלמידים וכל מי שרק השמועה הגיעה אליו צובאים על הבית, מלמלים פרקי תהלים ומתקשים לחשוב על העתיד. זמן יציאת נשמתו מתקרבת, הלבבות רועדים, קולות וזעקות מהדהדים בחלל, הרהורי תשובה נשזרים יחדיו עם פסוקי קבלת עול מלכות שמים, טרם עלות נשמתו בסערה השמימה. אלו העומדים קרוב למיטה שמים לב לישוב דעתו של רבי לוי יצחק ושפתותיו הנעות יחד עם כולם. מהשמה מבחינים כי הרגע עדיין לא הגיע חוזר הקהל שוב: "ה' הוא האלוקים". ולפתע דממה, דממה של חיל ורעדה: נצחו אראלים את המצוקים. כרעם ביום בחיר בוקעים קולות השבר והבכי. רבי לוי יצחק איננו...

"טאטע, טאטע" נשמעים קולות השבר... כולם עטופים בצער ובאבל על האבידה הגדולה, אבידה של חסידות ברסלב לכל אחד באשר הוא.

כל החדר מלא בבעגועים וכיסופים מתוך צער כאב ובכי, קולות על החסר וההעדר של האיש המורם, התלמיד הגדול שזכה לראות את העינים של התלמידים הגדולים... יעודו בפה מלא אלו שהיו בעת הסתלקותו, כי זיכרון מראה מעורר ונורא מרעיד זה שהיה בחדרו הגדול בעידן זה - לא ימוש וזיכרונם נלצח...

חננו ר' מרדכי לסקר התבטא אז בכאב צעור: "הנעילה האמיתית של תפילת יום הכיפורים הייתה כעת..." כידוע בשנתו האחרונה נחלש מאוד בשעות אה"צ של יום הכיפורים ובכל זאת התפלל תפילת נעילה במסירות נפש ממש, וכשהגיע לקבלת עול מלכות שמים - הרים קולו בזעקה ובשאגה בכוחות לא לו שהמסו כל לב ועדה. רבים שחו אחר מיטתו כי רבי לוי יצחק בא אל עולם האמת בבחינת "בא בימים" - שכל ימיו היו מלאים ומנוצלים עד תום.

כבשורתו תמיד ומיוחד בימיו האחרונים כאמור, הזדרזו תיכף לאחר עלותו בסערה השמימה לקיים את מנהג הטהרה בביתו, ולהטבילו במקוה מאה שערים. טבילה שכה כסף לקיימה בחיים חיותו... לאחר מכן יצאה הלוויה מתחת לביתו ברח' דבורה הנביאה. קול נהי וצער מכל אשר בשם ברסלב יכונה, יחד עם כלליות ציבור יראי ה' נשמעים בחוצות ירושלים והרבה מעבר לכך. הרי רבי לוי יצחק וברסלב חד הם והנה נפלה העטרת ונשבה ארון הקודש. כבה האש שהבעיר והלהיב, החדיר והאיר את אורו הגנוז של הרבי הגדול. בעת הללויה השתתפו גם רבים שאינם נמנים על חסידי ברסלב, יחד עם גדולי רבני וצדיקי הדור, שבאו לחלוק להאי גברא רבא את כבודו האחרון. הטיב להגדיר זאת גאב"ד ירושלים הגה"צ רבי משה אריה פריינד זצ"ל בהלווייתו: "אנו הולכים כעת בלוויה של צדיק נסתר, שגם הוא בעצמו לא ידע שהוא צדיק נסתר..."

גופו הזך נטמן במרומי הר הזיתים, בחלקת אנשי שלומינו חסידי ברסלב, כאשר תיכף לאחר הקבורה אמרו כל הקהל יתיקון הכללי בהתעוררות רבה, מתוך תחושה קשה ומכאיבה של: קשה עלי פרידתכם.

קרוב לחצות הלילה עוזבים קהל המלוים את בית החיים, אבלים ודוויים. משוחחים בדממה ובסערת הלב על האבידה הגדולה, על ההיעדר, על היתמות, ועל החיסרון הגדול. ובין השיחות, מתעוררים מכך שרבי לוי יצחק הולך אל עולם האמת - "בא בימים" - ימים מלאים ומנוצלים עד תום...

בין המלוים והחסידים עולים דיבורים, כי הנה זכה רבי לוי יצחק, אשר כה הייתה יקרה בעיניו עבודת חוות - שהצדיקים המשתעשעים בגן עדן באותה שעה ייצאו לקראתו לקבל פני נפש נקי וצדיק.

"הנני נותן לו את בריתי שלום" (כ"ה י"ב):

ע"י שמירת הברית - ממשכיני שלום, וכמובא בזוהר (חי"ג ר"ע): הנוטר ברית, השכינה כביכול אוהזת בו, ושומרת אותו ומקדמת לו שלום. (ויעייין בליקו"מ תורה כ"ג): ש"ע"י תיקון הברית זוכין להדרת פנים ולשלום.

"צרוך את המדינים והכיתם אותם... כי צררים הם לכם" (כ"ה י"ז י"ח). "צרוך" לשון יחיד. 'צורים' לשון רבים, וכמובא בהמשך הפסוק: שזה סובב גם על דבר פעור, ועל דבר כזבי. (ויעייין בבעל הטורים). ואפשר להוסיף - לשון רבים, שבהכשלתם את בני ישראל הם הרגו גם את 'גופותיהם' - שנהרגו במגיפה, וגם את 'נשמותיהם' שהכשילום בחטא.

"כי צררים הם לכם בנכליהם" (כ"ה י"ח)

'בנכליהם' מלשון הכתוב ב'אחי יוסף' (בראשית ל"ז י"ח): 'ויתנכלו אתו להמיתו' (עייין רש"י בפשוטו), ובפירושו רש"י על 'ויתנכלו' לשון 'ערמומיות', כי היצה"ר בא לאדם בערמומיות, בשקר. ויעייין ב'אור החיים' ע"ה"פ 'והנחש היה ערום' - מלשון הערמה ודמיון. וכן הוא בגלות מצרים שבאו בערמה - בשקר. וב'ליקוטי הלכות' (גניבה ג ב) על הבעל דבר: "שהוא הגנב הראשון, ראש לכל הגנבים והרמאים שבעולם, כי הוא מתנהג עם רוב בני אדם בדרך גנבה בערמה ורמאות נפלא בכמה וכמה מיני דרכים שונים שהוא מרמה את האדם, וגונב דעתו בכל עת, עד שרוצה לתפסו ומכמורתו רח"ל", וזהו: 'בנכליהם' - שברמאות ובגניבה היצר ממכיל חייך את בניי."

"במספר שמות" (כ"ו י"ג)

'במספר' מלשון 'ספיר ונהיר' - ששמות בני אדם הם המאירים בו. וב'מעבר יבק' כותב על דברי המדרש (כי תשא): שאמר הקב"ה לישראל מנה את ישראל, אמר משה 'איני יכול לעמוד על מנינם', אמר לו 'טול ראשי אותיות של שבטים', שכל שם מורה על מהות ועצמות האדם. וב'שיחות הר"ן' (צ"ח): 'שהשם שנותנין לאדם - הוא לפי הפעולה שיש לו לעשות בעולם.

'לרב תרבה נחלתו ולמעט תמעט נחלתו איש לפי פקדיו יתן נחלתו' (נח) לכאורה מהו כפל הלשון 'יתן נחלתו' לאחר שכבר כתוב: 'לרב תרבה נחלתו ולמעט תמעט נחלתו'. אלא אפ"ל, דאף שכל אחד מקבל את נחלתו לפי מספר האנשים - אל להם לשכוח - שארץ ישראל זה: 'יתן' לשון - 'מתנה' משמים, וכמובא ב'ריש רש"י בראשית: שאומות העולם אינם יכולים לומר ליסטים אתם, אלא לאשר יישר בעיניו נתנה לו.

"על ירדן ירידה" (כ"ו ס"ג)

'ירדן' מלשון 'ירידה', 'יריחו' מלשון עליה, ע"י מאמרם (ברכות מ"ג): 'איזהו דבר שהנשמה נהנית בו זה הירח', שארץ ישראל תלוי בב' תנאים אם נעשה רצונו של מקום זה של עם ישראל, ואם לאו חלילה ולא תקיא הארץ' ח"ו. גם אפ"ל, רמז שיהיו שנים שארץ ישראל יהיה בבחינת 'ירד' - ירידה גלות, ושנים של 'ירחו' - עליה, שעם ישראל יהיו בארץ ישראל בב' בחינות אלו.

"למה יגרע שם אבינו מתוך משפחתנו" (כ"ז ד)

אפ"ל שגם בפסח כתוב "למה נגרע", שבענין רבים - שייך לשון זה, שרוצים להיות עמם יחד. כאן בחלוקת הארץ יחד כל שבטי ישראל בגורל, וב'קרבן פסח' הנאכל 'בחבורה'.

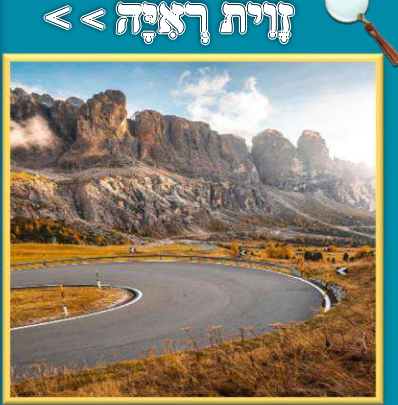
"כן בנות צלפחד דוברות" (כ"ז ז)

'כן' בגימטריא 'שבעים' - שבעים נפשות בית ישראל, דהא גם הם כלולים בהם - ולכך אכן מגיע להם נחלה.

מריבת קדש מדבר צין" (כ"ז י"ד)

'מריבת קדש' - אימתני מתגבר היצר במלחמה ומריבה, על 'קדושה' - כשהוא: 'מדבר' - ע"י שאין היצר מתגבר אלא בלב פנוי מן החכמה (רמב"ם, אי"ב כ"ב). כן אפ"ל: 'מדבר' צין' מלשון צינה וקריירות, ע"י 'אשר קרץ בדרך', כשאין התלהבות בעבודת ה' מתגבר חמימות היצר וכמובא.

**במעט תעוזה
ובנוסף לכך
זהירות והמתנה
אפשר
לעבור
גם סיכונים
חדים
וקשים!**

מן הספר 'התא' ישיקו הסדרים | רבי אברהם לא הקפיד

יָדִים יְקָרִים! הִיָּה זֶה הַצַּדִּיק רַבִּי אֲבָרָהם בֶּן רַבִּי נַחֲמָן מְסוּלָשִׁין, מְגֻדֹלֵי הַרְבֵּי בְּבִרְסָלָב, לְפָנָי קְמָאָה שָׁנִים, שֶׁפָּעַם אֶחָד הַפְּקִיד בִּידֵי תִלְמִידוֹ רַבִּי יִשְׂרָאֵל פֶּהוּ, סָכַח מַעוֹת גְּדוֹל, שֶׁאֶסְפֵּי עֲבוֹר תְּהַנֵּת בְּתוֹ. (נִאֲדָעוּ). רַי יִשְׂרָאֵל הִתְבַּיֵּאוּ מֵעַל הָאֲרָבָה, בְּיֻקְלָוִיז (בֵּית הַכְּנָסִית) בְּאֹמֶן, בְּלֵי שְׂאֵף אֶחָד יָדַע מִפֶּה. לְאַחַר זֶמֶן קָשָׁבְשׁ מֵרַבִּי יִשְׂרָאֵל אֶת הַכֶּסֶף בַּתְּזָרָה, הִלָּךְ לִקְלוֹזֵי לְהַבְיֵאֵם. אִף קִשְׁעֵלָה לְאַרְבַּת בֵּית הַכְּנָסִית, חָשְׁבוּ עֵינָיו - כִּשְׂאָה שֶׁכֶּף הַכֶּסֶף שֶׁהַפְּקִיד אֶצְלוֹ רַבִּי אֲבָרָהם בֶּן רַבִּי נַחֲמָן, נִשְׂרָפוּ בְּאֵשׁ רַבִּי יִשְׂרָאֵל לֹא יָדַע אֶת נַפְשׁוֹ מֵרַב צַעַר, מָה יֹאמֵר לְרַבִּי אֲבָרָהם, שֶׁאֶסְפֵּי אֶת כָּל הַחֶסֶךְ הַזֶּה שָׁנִים רְבוֹת עֲבוֹר תְּהַנֵּת בְּתוֹ. אִף לֵלֵא בְּרָרָה, הִיָּה מְקָרָח לְגִלוֹת לְרַבִּי אֲבָרָהם אֶת הָאֶמֶת, שֶׁכֶּל הַכֶּסֶף נִשְׂרָף... וְכַפֵּה הַשְּׂתוּמָם רַבִּי יִשְׂרָאֵל; שֶׁהוּא לֹא רָאָה עַל הַפְּנִים שֶׁל רַבִּי אֲבָרָהם שׁוֹם שָׁנָי, שׁוֹם קִפְדָּא אִו פֶּסַע, שׁוֹם פְּנִים מְשׁוּצוֹת, אֶלָּא הַמְשִׁיעַ לְחַבֵּב אוֹתוֹ, וְלִהְיוֹת קְרוֹב אֵלָיו כְּמוֹ מִקְדָּם... כְּמָה סִפְרָא זֶה מְלֻמְדוֹ; שֶׁלְּעֵמִים אֲנִי מִקְפִּידִים וְכוּעִסִּים עַל חֲבָרְנוֹ עַל דְּבָרִים קִטְנִים, עַל מַעֲשִׂים שֶׁהוּא אֶפְיָלוֹ לֹא אֶשֶׁם בְּהֵם, זֶה הִיָּה בְּשׁוּגֵג, נִלְמַד לְדוֹן לְכַף זְכוּת, לְסַלֵּחַ וְלִמְחֹל. לְאַהֵב וְלִהְבִּילֵג.